

13. VÁGYAINK ISTEN MÉRLEGÉN „Ne kívánd, ami a felebarátodé!” (A 10. parancsolat)

Gyülekezeti óraszám: 1. Egyházi iskolák óraszám: 1.
(1Kir 21)

TEOLÓGIAI ALAPVETÉS

(*Felhasznált irodalom:* Dr. Szűcs Ferenc: Teológiai etika, Budapest, 1993; Dr. Török István: Dogmatika; Dr. J. Douma: A Tízparancsolat; Fekete Károly: A Heidelbergi Káté Magyarázata, Budapest, 2013; Magyarázatos Biblia; Jan Milic Lochman: A szabadság útjelzői, 1993, Budapest)

10. parancsolat:

A 10. parancsolat tiltása szoros összefüggésben van a „*Ne lopj!*” parancsolattal. Mivel minden tett alapja a szándék, a vágy és a kívánság, Jézus tanításában a szándék már ugyanolyan elbírálás alá kerül, mint maga a tett. A 8. parancsolat és a 10. parancsolat ezért szoros összefüggésben állnak egymással. A másik ember tulajdonára való vágyakozás jelenti a konkrétan elkövetett lopás alapját. Ha a korábbi parancsolatok jelentésében benne van már nem csak a tett, hanem a vágy tiltása is, akkor vajon miért volt szükséges egy külön törvényt alkotni erről? Kálvin tanítása szerint különbséget kell tenni a vágy és a terv között. A vágyból lehet terv és a tervből tett. Ha a kívánság belül marad, rövid ideig tart, az ember nem foglalkozik vele, nem őrzi a gondolataiban nap, mint nap, akkor az elhal. A kívánságban vannak fokozatok. A kívánság lehet lassan jelentkező, de lehet hirtelen feltörő és elsöprő is. A kívánságokat meg lehet vizsgálni, hogy vajon jó vagy bűnös kívánság-e. Amennyiben bűnös, akkor nem kell dédelgetni. De amikor az ember az akaratával egy lépéssel tovább megy, akkor a vágyból terv születik, ami a tett előszobája. A tervből megszületik a tett. Kálvin szerint a 10. parancsolat a vágy születése ellen szól, ami a szívben van és ott is marad. Ez az, amit egyetlen bíróság sem tud bizonyítani, hanem csak Isten előtt nyilvános. Ő ismeri a szív legrejtettebb titkait. És ez a parancsolat azt mondja ki, hogy Isten megvizsgálja a vágyakat is. A parancsolatban szereplő „kívánni” szó jelentését pontosabban visszaadhatjuk, ha törekvések fordítjuk. Ne törekedjünk mások tulajdonának a megszerzésére. Ne mesterkedjünk soha a mások jogos tulajdonának a megkaparintására. A 10. parancsolat az élet nagyon sok területét érinti. Nem a tulajdonlást tiltja meg a törvény, hanem a jogtalan bírvágyat, a túlzott bírvágyat, a kapzsiságot is. Az Isten előtt nem kedves vágyakozás jelentkezett már a bűnesetnél is. Az ember olyannak a megszerzésére kezdett el vágyakozni, amiről Isten világosan elmondta, hogy ez tilos. Ez a vágyakozás tettben meg is jelent, és súlyos következménye lett. Ha szeretnénk megfogalmazni ezt a parancsolatot az Isten gondviselésébe vetett bizalom oldaláról, akkor azt mondhatjuk, hogy arról szól a 10. parancsolat, hogy az embernek nincsen szüksége arra, hogy vágyakozzon arra, ami a másé, akár tárgyra, akár családra, mert Isten megadja mindenkinek a sajátját, mindenkinek ad eleget.

A 10. parancsolat nem tilt mindenféle kívánságot, vágyat. Csak rákérdez a birtoklási vágyunk miéértjére. Az Istenben hívó embernek nem kell mindenféle vágyakozástól megszabadulnia, ez a törvény nem erről szól, és ha a Bibliát nézzük teljes összefüggésében, ott sem ezt a tanítást találjuk. Hiszen vannak olyan vágyak, amelyek igenis az Isten kedves szerint való vágyak. Ezeket nem tiltja meg a Szentírás. (Zsolt 42)

Jézus Krisztus önmaga megüresítésével jött a földre (Fil 2), és ez azt is jelentette, hogy az akaratát, vágyait az Atya kezébe helyezve lemondott az akaratáról. Semmit sem kívánt, amit nem az Atya kezéből fogadhat. Ebben is követni kell a keresztyén embernek Jézust. Nem

önmaga vágyainak él, hanem Isten akaratának. Megelégszik azzal, amit kap. Elég az, amit tisztességes és becsületes úton megszerzett az ember. Jézus világosan tanít arról, hogy minden gonosz gondolat a szívből származik. (Mt 15,19)

Nábót szőlője (1Kir 21)

Ez a történet nagyon jól mutatja, hogy mit jelenthet, ha valaki megkíván valamit, ami nem az övé, jogosan nem szerezheti meg, de tovább nő benne a kívánság, és azután bűnre viszi őt. Aháb királynak megtetszik egy telek a palotája mellett. Úgy véli, jó lenne, ha övé lehetne. A szőlőskert tulajdonosának felajánl egy cserét vagy egy megfelelő ellenértéket a földterületért. Ebben a történetben ráadásul maga a vágy is olyan, amit már csírájában el kellett volna Ahábnak fojtani. Aháb helyzeti előnyben volt, hiszen ő a gazdag király. És neki a királyi tekintélyét nem lett volna szabad kihasználni, amikor ez a gondolat benne megszületett. Hasonló helyzet volt Dávid és Betsabé történetében is. Nábót azonban elutasítja az ajánlatot. De nem is tehet mást, minthogy elutasítja ezt az ajánlatot. A telek a családi örökséghez tartozik, ami a törvények szerint elidegeníthetetlen. Ezt a jogot a királynak is figyelembe kellett venni. Az igazi gond ezután kezdődött, amikor a király nem tudta a birtoklási vágyát kielégíteni. A vágy továbbra is megmaradt, erről nem tudott lemondani. Csalódását elég gyermeki módon fejezte ki. A beteljesületlen kívánságra passzív haraggal reagált. A házastársa, Jezábel föníciai (1Kir 16,31) lévén nem tisztelte a törvényeket, és férje kívánságának jogszerűségével a legkevésbé sem törődött. Kezébe vette az ügyet. Aháb nem hivatkozik a törvényre, hanem fontosabbá válik számára a saját kívánsága, mint az ország törvényei, amelyeknek ő volna a leginkább a hivatalos képviselője. Jezábel olyan tervet eszel ki, amely a Tízparancsolat több pontja ellen is vét. El akarta venni Nábót életét, és hamis tanúzással szándékozta a halálos ítéletet meghozatni. Ráadásul nem csak egy egyszerű hamis tanúzásról volt szó, hanem egy színjátékkal egybekötött eseményről. Istent is belekeverték. Hamisan kellett bűjtőt tartani. Megvádolták a 2. parancsolat megszegésével. Ennek a büntetési tétele: a halálos ítélet. És Jezábel révén elvették Nábót életét, hogy megszerezzék Nábót szőlőjét. A földterület iránti vágy egy ember életébe került. A Nábót szőlőjéről szóló történet megmutatja, hogy mekkora lavinát tud elindítani maga után, ha egy Istennek nem tetsző vágnak megengedik, hogy terv és tett legyen a végeredménye. A bűjt gyakorlatát kihasználták a saját hasznukra, és nem a bűjt eredeti célja és értelme szerint gyakorolták. Hazugságra, hamis tanúskodásra bírtak rá embereket. A népet félrevezették.

Akik áldozatul estek Aháb vágyának:

- Nábót: elveszítette az életét,
- Aháb: férfi utódaira Isten ítélete várt,
- Jezábel: csúfos halál várt rá.

Ez a történet bemutatja, hogy mennyire fontos az, hogy a vágyat a kezdetektől fogva Isten mércéjével mérjük, és ne engedjük, hogy belőle akkor is tett legyen, ha az Isten törvényével nem egyezik.

VALLÁSPEDAGÓGIAI SZEMPONTOK

(Felhasznált irodalom:)

SAKMAI HÁTTÉRANYAG ELKÉSZÍTÉSE FOLYAMATBAN

A TÉMÁHOZ KAPCSOLÓDÓ KÖVETELMÉNYEK:

Minimum	Optimum
<ul style="list-style-type: none"> • Bátorítással vegyen részt az órán a hittanoktató által kezdeményezett feladatokban, játékokban, közös beszélgetésekben, énektanulásban, közös éneklésben, imádkozásban. • Saját korosztályának és egyéni sajátosságainak megfelelő szinten: <ul style="list-style-type: none"> ○ Tudja segítséggel megfogalmazni, hogyan mérlegelje a vágyait Isten Igéje alapján. ○ Tudja segítséggel összefüggően elmondani a Nábót szőlőjének a történetét. ○ Tudja segítséggel értelmezni a tizedik parancsolatot és memorizálja azt. 	<ul style="list-style-type: none"> • Önként és aktívan vegyen részt az órán a hittanoktató által kezdeményezett feladatokban, játékokban, közös beszélgetésekben, énektanulásban, közös éneklésben, imádkozásban. • Saját korosztályának és egyéni sajátosságainak megfelelő szinten: <ul style="list-style-type: none"> ○ Tudja mérlegelni a vágyait Isten Igéje alapján. ○ Tudja értelmezni és összefüggően elmondani a Nábót szőlőjének a történetét. ○ Tudja önállóan értelmezni a tizedik parancsolatot és memorizálja azt.

ÓRAVÁZLAT JAVASLAT

Fő hangsúly: Isten Igéje segít abban, hogy különbséget tegyünk jó és káros vágyak között.

Kognitív cél: Annak a felismertetése, hogy a vágyainkat lehet kontrollálni.

Affektív cél: Vágyakozás és az akarás érzelmi hátterének feltárása.

Pragmatikus cél: A tanulók bátorítása arra, hogy a vágyaikban is keressék Isten útmutatását, és a megvalósítható vágyak beteljesítésére törekedjenek.

Óra fő része	Javaslatok	Tan eszköz, célhoz kapcsolódás
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása	<p>1. Beszélgetési lehetőség:</p> <p>TK bevezető része, ábrája alapján:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mit fejeznek ki a képek? (szem: vágyakozás arra, amit látunk, szív, gondolatok, kívánságok, mérleg: mérlegre tenni, mérlegelni, vajon jók-e a vágyaink) • Te milyen vágyakat írnál a mérleg serpenyőibe? • Milyen út vezethet oda, hogy egy kívánság veszélyessé válik? Példaként feleleveníthetjük Géhazi történetét is – vágyott az ajándékokra, és csalással, hazugsággal szerezte meg azokat. <p>Mit jelent a közmondás: „A szomszéd kertje mindig zöldebb”?</p>	<p>TK</p> <p>Beszélgetés a vágyakról, kívánságokról</p>
Feldolgozási javaslat	<p>1. Mit jelent a vágyainkat Isten mérlegére tenni? Hogyan kapcsolódik ehhez a 10. parancsolat?</p>	<p>A parancsolat értelmezése</p>

	<p>Emeljük ki az előző beszélgetésből a következő gondolatokat: Vannak vágyaink – természetes. Nem mindegy, mire irányulnak, és milyen úton akarjuk elérni a célunkat. Vizsgáljuk meg Isten előtt, mely vágyainkért érdemes küzdeni is, és melyekről kell lemondanunk!</p> <p>A parancsolat korlátot szab.</p> <p>Olvassuk el az aranymondást!</p> <p><u>Aranymondás:</u> „<i>Ne kívánd, ami a felebarátodé!</i>” (2Móz 20,17)</p> <p>Beszéljük meg: milyen magatartásra biztat ez a parancsolat a kívánságainkkal kapcsolatban! Mi állíthat meg abban, hogy csak a saját kívánságainkhoz ragaszkodjunk?</p> <p>A magyarázat összefoglalásában segít a TK lila, összefoglaló, magyarázó szakasza: Kérjük meg a tanulókat, hogy olvassák el önállóan az összefoglaló részt, majd az olvasottak alapján beszéljük meg, mit jelenthet a cím: „vágyaink Isten mérlegén”?</p> <p>2. Bibliai példa</p> <p>Amikor nem tesszük Isten mérlegére vágyainkat, az súlyos következményekkel jár</p> <p>Írjuk fel a táblára: Aháb király kívánsága, és rajzoljunk utána egy nyilat. Kérjük meg a tanulókat, hogy figyeljék meg, milyen érzések következtek a király kívánsága után! Olvassuk el a történetet! A csoport tagjai sorban haladva olvashatnak egy-egy bekezdést.</p> <p>A felolvasás után <u>gyűjtsük össze a király érzéseit a történet során!</u> Írjuk fel a táblára, hogy látható legyen a folyamat:</p> <p>Sóvárgás, vágy Elégedetlenség Elkeseredés Harag Öröm Bűnbánat</p>	<p>A bevezető beszélgetéshez kapcsolódva annak tisztázása: mit jelent az, hogy „Isten mérlegén”, Milyen magatartást jelent: „ne kívánd”</p> <p>TK- lila felület</p> <p>TK A bibliai példa és a parancsolat összekapcsolása</p> <p>A tettek mögötti érzések szerepére való rámutatás</p>
--	--	--

	<p>Mutassunk rá: Aháb nem szabott határt a vágyakozásának akkor sem, amikor tudta, hogy Nábót Isten törvényének engedelmeskedik azzal, hogy nem adja el örökségét. Érzései és a belőlük következő események lavinaszerűen követték egymást.</p> <p>Beszéljük meg: mikor és hogyan szabhatott volna határt érzéseinek, maga és felesége tetteinek a király?</p> <p>MFEI 1: segíti a történet átlátását, megértését</p> <p>3. Vágyak és döntéshelyzet, imádság</p> <p>Tudod-e? rész és a hozzá kapcsolódó kép alapján mutassunk rá: imádságunkra válaszolva Isten segít megállni a rosszban és jól dönteni</p> <p>4. Jó vágyak, kívánságok és tettek</p> <p>MFEI 2.</p> <p>5. Megvalósítható, eltúlzott és káros vágyak</p> <p>MFEI 3.</p> <p>Csoportmunkában oldjuk meg a feladatot! Minden csoportnak adjunk három szívformát, és kérjük meg a csoportokat, hogy gyűjtsenek és írjanak az egyikre megvalósítható, a másokra eltúlzott, a harmadikra káros vágyakat! Nemcsak a saját vágyaikat írhatják, hanem példákat kereshetnek együtt. A csoportok számoljanak be róla, milyen példákat gyűjtöttek! A szívformákat tegyük végül a táblára három csoportban, a három kérdés alapján. A gyűjtött vágyak három csoportját szemünk előtt látva, összegzésként emeljük ki: Az emberi szívben születnek a jó és a rossz gondolatok, kívánságok is. Fontos tudnunk, hogy isten ezekről is tud és fordulhatunk is hozzá, hogy segítsen mérlegre tenni kívánságainkat.</p> <p>6. Imádkozzunk az óra végén együtt:</p>	<p>MFEI 1. feladat A bibliai történet feldolgozása</p> <p>TK- Tudod-e? Annak felismertetése, hogy az imádság segít kontrollálni vágyainkat</p> <p>Versrészlet alapján beszélgetés arról, hogy pozitív vágyak és célok is vannak</p> <p>MFEI 3. feladat Példák gyűjtése megvalósítható, eltúlzott és káros vágyakra</p> <p>Az Istenre való ráhagyatkozás átélése a vágyaink tekintetében is – az</p>
--	--	---

	<p>- kérjük Istent, hogy segítsen megvalósítani az akarata szerinti terveinket</p> <p>- kérjük, hogy szabadítson meg az eltúlzott és káros vágyaktól</p> <p>- kérjük, hogy segítsen eldönteni, mi az, amire ne vágyjunk, hanem engedjük inkább el</p> <p>- kérjünk Istentől hálás szívet, hogy tudjunk örülni annak, amink van!</p> <p>7. Énekjavaslat:</p> <p>Hála... (TK 5. ének), Mindenkoron áldom az én Uramat... (RÉ 254), Istenünk, itt hozzuk néked mindenünk... (Dicsérjétek az Urat – 29. ének)</p>	imádság segítségével
Munkáltatás	Kis kartonlapra felírja minden gyerek a parancsolat szövegét, és kis szimbólumot rajzolunk hozzá, itt: szem körvonala – használhatják a parancsolat megtanulásánál és az ismétlésekkor is	
Házi feladat	A parancsolat megtanulása	

TOVÁBBI ÖTLETEK

Letölthető képsorok:

<http://www.freebibleimages.org/illustrations/moody-ahab/>

<http://www.freebibleimages.org/illustrations/naboth-ahab/>

Képelemzési és szövegelemzési módszertani segédlet

Tankönyv: 41-42. oldal

A képen látható:

- Infógrafika: Szem, mérleg, fiú, homlokán kérdőjel, mellén egy szív rajza látható
- Rajz: Aháb király nézi a szőlőskertet
- Infógrafika: egy fiú gondolatai, egy kéz mely mutat valamit

A szöveg: Nábót szőlője.

Instrukció a képolvasáshoz és a kapcsolódó szöveg elemzéséhez

1. Képolvasási javaslat:

- Figyeljétek meg az infógrafikát! Mit lehet leolvasni ezekről a rajzokról? Mit fejeznek ki?
- Kit látsz a királyi palota erkélyén? Ki volt ő? Hol uralkodott? Ki volt a felesége?

- Kié volt a szomszédságában lévő szőlőskert?
- Mi kavargó a fiú agyában? Mikre gondol? Miért? Ki segíthetne neki a döntésben?

2. Szövegelemzés

- Mire vágyott a király? Miért?
- Miért nem adhatta a szőlőskert gazdája a királynak a szőlőjét?
- Jezábel hogyan oldotta meg a király kívánságát? Miért tette?
- Melyik parancsolat ellen vétett?
- Kit küldött Isten Aháb királyhoz? Miért küldte?
- Mit tett a király? Miért?
- Miért bocsátott meg Isten a királynak?
- Mi a véleményed a történetről? Jellemezd a szereplőket!
- Neked melyik parancsolatot a legnehezebb betartani? Miért?
- Melyik parancsolat betartása könnyű neked? Miért?

Beszélgetéspontok az aranymondáshoz

„Ne kívánd, ami a felebarátodé!”

- Kik a te felebarátaid?
- Mit jelent a „felebarát” kifejezés?
- Te minek örülsz a legjobban, azok közül, ami a tied? Miért?

Imádságra nevelés:

<p><u>Szétszakadt térkép</u></p> <p>a) Előkészítés</p> <ul style="list-style-type: none"> • A terem közepére leterítünk egy kendőt. A kendőre elhelyezünk egy kartont vagy egy csomagolópapírt. • A karton mellé A/4-es lapokat (lehet színes is) és íróeszközt helyezünk el. <p>Cselekmény:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A hittanoktató egy nagy térképet nagy darabokra szakít szét (fénymásolat is lehet, illetve rajzolt is). • Miközben a hittanoktató a térkép darabjait egymástól távol ráragasztja egy kartonra (nem egymáshoz illesztve, hanem eltávolítva), az alábbi gondolatokról beszél: <p>A térkép darabokra szakítása azt jelképezi, hogy Isten teremtett világa darabokra szakadt, mert az emberek eltávolodtak egymástól. Egymás tulajdonát kívánták, és elvették egymástól. Így az egyik ember meggazdagodott, a másik ember pedig elszegényedett. Egyes országok lakói gazdagok lettek, mások pedig nagyon szegények.</p> <p>b) Imádkozás</p> <p>Feladatutasítás:</p> <p>Tépj le egy kis darabot az itt elhelyezett lapból. Írj egy mondat imádságot a lapra. Majd ragaszd fel a térképre.</p>	<table border="0"> <tr> <td>műfaj</td> <td>közbenjáró</td> </tr> <tr> <td>megfogalmazás</td> <td>cselekményhez kapcsolódva</td> </tr> <tr> <td>imádkozás</td> <td>írásban</td> </tr> <tr> <td>csoporthelyezés</td> <td>magukban</td> </tr> <tr> <td>kapcsolódás</td> <td>egyéni</td> </tr> <tr> <td></td> <td>szegénység, gazdagság,</td> </tr> <tr> <td></td> <td>felelősség embertársakért</td> </tr> <tr> <td>hely</td> <td>óra közepe</td> </tr> <tr> <td>fejlesztési terület</td> <td>empátia</td> </tr> <tr> <td>hittanosok</td> <td> <ul style="list-style-type: none"> • imádságot ír • ragaszt • magában imádkozik • térképpel készül • helyszínt előkészít • bemutatót tart • gondolatokat mond • világtérkép (fénymásolt vagy rajzolt) • nagyobb karton (vagy csomagolópapír) </td> </tr> <tr> <td>hittanoktató</td> <td></td> </tr> <tr> <td>eszközök</td> <td></td> </tr> </table>	műfaj	közbenjáró	megfogalmazás	cselekményhez kapcsolódva	imádkozás	írásban	csoporthelyezés	magukban	kapcsolódás	egyéni		szegénység, gazdagság,		felelősség embertársakért	hely	óra közepe	fejlesztési terület	empátia	hittanosok	<ul style="list-style-type: none"> • imádságot ír • ragaszt • magában imádkozik • térképpel készül • helyszínt előkészít • bemutatót tart • gondolatokat mond • világtérkép (fénymásolt vagy rajzolt) • nagyobb karton (vagy csomagolópapír) 	hittanoktató		eszközök	
műfaj	közbenjáró																								
megfogalmazás	cselekményhez kapcsolódva																								
imádkozás	írásban																								
csoporthelyezés	magukban																								
kapcsolódás	egyéni																								
	szegénység, gazdagság,																								
	felelősség embertársakért																								
hely	óra közepe																								
fejlesztési terület	empátia																								
hittanosok	<ul style="list-style-type: none"> • imádságot ír • ragaszt • magában imádkozik • térképpel készül • helyszínt előkészít • bemutatót tart • gondolatokat mond • világtérkép (fénymásolt vagy rajzolt) • nagyobb karton (vagy csomagolópapír) 																								
hittanoktató																									
eszközök																									

Ha mindenki ráragasztotta, akkor ülünk le a térkép köré, és magunkban kérjük Istent a szétszakadt világunkért.

Alapötlet:

<https://hu.pinterest.com/pin/50735933277254090/>

- A/4-es lapok (lehet színes is)
- ragasztó
- íróeszközök

Élménypedagógiai játék: KÉT IGAZSÁG EGY HAZUGSÁG

Játék típusa: ismerkedős, (óra elején jégtörőként is játszhatjuk)

Szükséges eszközök:

Íróeszköz, papír.

Játék menete:

1. Megkérjük a résztvevőket, hogy írjanak le három dolgot egy lapra magukról. Ebből kettő legyen igaz, egy pedig hazugság.
2. Mindenki felolvassa a mondatait. A többiek pedig megpróbálják kitalálni, hogy melyik a hazugság a három mondatból.

Megbeszélés:

1. Könnyű volt-e hazudni? Szerinted a többiek abból jöttek rá, hogy hazudsz, amit mondtál, vagy ahogyan mondtad? Te miből jöttél rá, hogy valaki hazudik? Milyen jelekből láttad a társaidon, hogy nem igazat mondtak? Te hogyan próbáltad leplezni azt, hazugságot mondasz?
2. Milyen érzés hazudni? Milyen érzés, amikor rájönnek, hogy hazudtál? Mi volt a játék lényege? Milyen érzés volt, ha volt olyan, hogy az igaz mondásodat hazugságnak hitték? Milyen érzés volt, amikor a hazugságot elhitték?
3. Mit tanultál meg az igazmondásról? Mit tanultál meg a hazugságról? Mit gondolsz, hogy an tudod a most megszerzett tapasztalataidat beépíteni a későbbiekbe? Mit szeretnél átgondolni eddigi viselkedésedből a játékból szerzett tapasztalatok után?

Megjegyzés:

Megbeszélés nélkül alkalmazhatjuk ezt a játékot jégtörőként foglalkozás elején.

A témához felhasználható énekek:

Református énekeskönyv: 119. zsolt.20. 43-44, verse: Végy el rólam minden gyalázatot...

Református énekeskönyv: 473. dics. 8. verse: Felebarátodnak ő házát... dall. RÉ 140. zsolt.

Szabadíts meg (+BS)